

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 30 юни 2022 г.
(OR. en)

10878/22

GAF 12
FIN 738

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от
г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 30 юни 2022 г.

До: Генералния секретариат на Съвета

№ док. Ком.: COM(2022) 318 final

Относно: ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,
СЪВЕТА И ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА относно
изпълнението и резултатите на програмата „Перикъл IV“ за защита
на еврото срещу фалшифициране през 2021 г.

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2022) 318 final.

Приложение: COM(2022) 318 final

Брюксел, 30.6.2022 г.
COM(2022) 318 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА

**ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА И ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА
БАНКА**

**относно изпълнението и резултатите на програмата „Перикъл IV“ за защита на
еврото срещу фалшифициране през 2021 г.**

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА

ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА И ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

относно изпълнението и резултатите на програмата „Перикъл IV“ за защита на еврото срещу фалшифициране през 2021 г.

1. Общи положения

Програмата „Перикъл IV“ (по-нататък наричана „програмата“) е програма за обмен, помощ и обучение за защита на еврото срещу фалшифициране. Тя заменя програмата „Перикъл 2020“, която беше изпълнена през периода 2013—2020 г., и програмата „Перикъл“, която беше изпълнена през периода 2002—2013 г. Програмата беше създадена с Регламент (ЕС) 2021/840 на Европейския парламент и на Съвета от 20 март 2021 г.¹ С Регламент (ЕС) 2021/1696 на Съвета от 21 септември 2021 г. нейното прилагане бе разширено, за да обхване неучастващите държави членки². С Регламент (ЕС) 2021/840 срокът на програмата бе определен до 31 декември 2027 г. Съгласно член 12, параграф 3 от Регламента Комисията следва да представя на Европейския парламент и на Съвета годишна информация за резултатите от програмата. Настоящият годишен доклад е в отговор на това изискване за 2021 г. Докладът предоставя информация за поетите задължения за разходи и изпълнението на програмата „Перикъл IV“ през 2021 г., както и за изпълнението през 2021 г. на действията, за които са поети задължения за разходи по предходни бюджети на програмата.

2. Поети задължения за разходи по годишната работна програма за 2021 г.

Годишният бюджет за изпълнението на програмата за 2021 г. беше определен на 834 082 евро и беше финансиран от бюджетен ред 06.030100 от общия бюджет на Европейския съюз за 2021 г. През 2021 г. са поети задължения за разходи в общ размер на 834 082 евро, които представляват 100 % от общия бюджет. Програмата се изпълнява чрез съфинансирани действия (безвъзмездни средства) на компетентните органи на държавите членки и чрез „действия на Комисията“, изпълнявани пряко от Комисията. През 2021 г. от бюджета за действия на Комисията бе прехвърлена сума от 140 106,70 евро към бюджета за безвъзмездни средства, за да се подпомогне допълнително изпълнението на действията на държавите членки.

Изпълнението на програмата отразява ангажимента на държавите членки и на Комисията да защитават еврото срещу фалшифициране. Благодарение на обсъжданията на многогодишната стратегия на заседанията на Експертната група по проблемите на

¹ Регламент (ЕС) 2021/840 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2021 година за създаване на програма за обмен, помощ и обучение за защита на еврото срещу фалшифициране за периода 2021—2027 г. (програма „Перикъл IV“) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 331/2014.

² Регламент (ЕС) 2021/1696 на Съвета от 21 септември 2021 година за разширяване спрямо неучастващите държави членки на приложението на Регламент (ЕС) 2021/840 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на програма за обмен, помощ и обучение за защита на еврото срещу фалшифициране за периода 2021—2027 г. („програма Перикъл IV“).

фалшифицирането на еврото (ЕГПФЕ) беше възможно да се поемат задължения за разходи за 100 % от общия бюджет през 2021 г. По програмата бяха поети задължения за разходи за финансирането на общо 9 проекта³. Като цяло безвъзмездни средства бяха успешно предоставени за 5 проекта по заявления от компетентните органи на държавите членки. Освен това бяха финансирани 4 действия на Комисията, две от които са от административен характер, а именно проучването за окончателната оценка на програмата „Перикъл 2020“ и задължението за покриване на годишните разходи за използване на инструмента eGrants — напълно електронна система (без документи на хартиен носител) за управление на безвъзмездни средства.

Действията на Комисията бяха изпълнени през 2021 г., а всички действия, финансирани с безвъзмездни средства, или ще бъдат изпълнени на място през 2022 г. и по-късно, или ще бъде насърчено тяхното преобразуване във виртуални действия, когато това е възможно, с оглед на епидемиологичното развитие във връзка с пандемията от COVID-19.

Графика I и графика II: Видове финансирани действия и брой действия по държави членки (действия, за които са поети задължения за разходи през 2021 г., вж. приложение I)

Следва да се отбележи, че Италия, Германия и Испания — държавите членки, които са най-силно засегнати от фалшифицирането на еврото, тази година отново получиха безвъзмездни средства по програма „Перикъл“. Освен това Португалия също е получила безвъзмездни средства като част от програмата през 2021 г. Всички техни усилия водят до повишаване на защитата на еврото, което е от полза за всички останали държави членки.

³ Цялостен преглед на действията по програма „Перикъл“, за които бяха поети задължения за разходи през 2021 г., се съдържа в приложение I.

Действията, за които през 2021 г. бяха поети задължения за разходи, включваха 4 технически обучения, 2 конференции, 1 обмен на служители, 1 проучване⁴, както и годишната такса за инструмента eGrants. Предвижда се действията да се осъществяват както в рамките на ЕС, така и извън него, в зависимост от конкретните нужди от защита на еврото срещу фалшифициране. След своето създаване програмата консолидира своя регионален подход, като по нея бяха изпълнени действия с участието на региони в света, които играят особено важна роля в борбата срещу фалшифицирането.

3. Изпълнение на действията през 2021 г.⁵

Общ преглед

В този раздел се анализира изпълнението на всички действия, финансирани по програма „Перикъл“ през календарната 2021 година. Поради това той се отнася до изпълнението както на действията, за които са поети задължения за разходи в рамките на бюджета за 2021 г. на програма „Перикъл IV“ (4 действия на Комисията), така и на действията, за които са поети задължения за разходи по предходни бюджети на програма „Перикъл 2020“ (6 действия, финансирани с безвъзмездни средства). Това подчертава приемствеността на програмата по отношение на нейната концепция и отразява ефективността на програмата „Перикъл“ за защита на еврото срещу фалшифициране чрез ежегодно изпълнявани действия.

Глобалната пандемия от COVID-19 и свързаните с нея мерки за спазване на отстояние между хората и ограничения за пътуване продължават да оказват въздействие върху изпълнението на програмата „Перикъл“ през 2021 г. В резултат на това няколко действия, които трябваше да се проведат на място, бяха преобразувани във виртуални или хибридни действия, като по този начин се запази ефективното изпълнение на програмата.

През 2021 г. бяха изпълнени 10 действия, финансирани по програма „Перикъл“, включително:

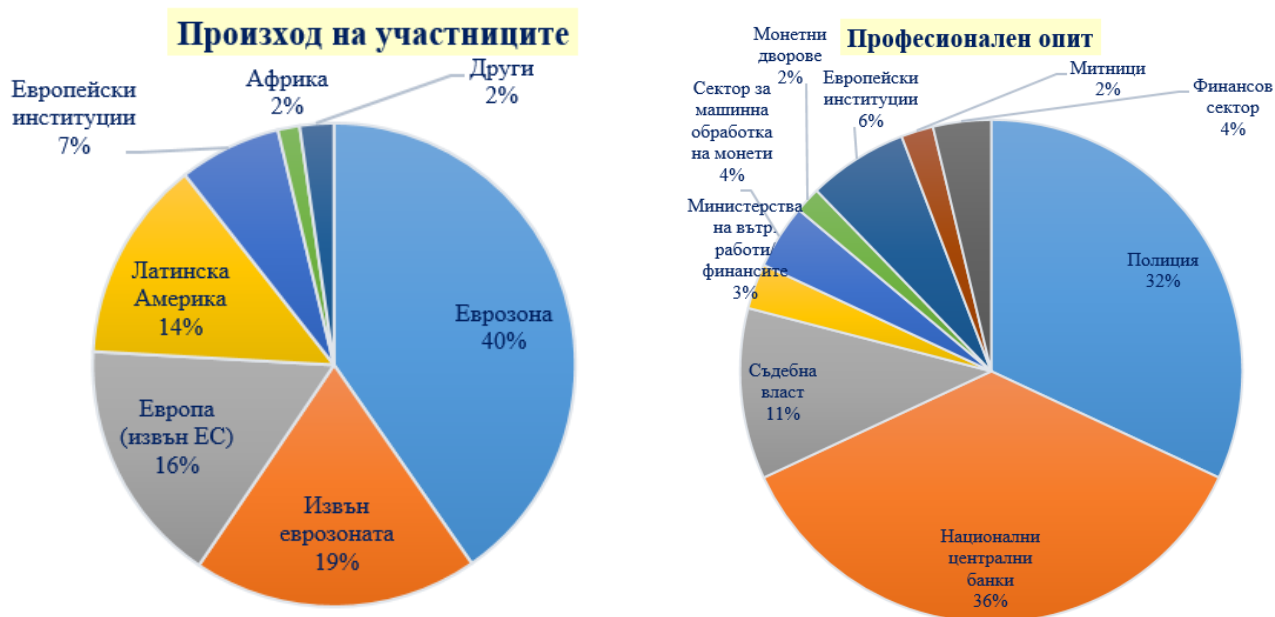
- пълното изпълнение на 4 действия, финансирани с безвъзмездни средства, от държавите членки: тези действия бяха изпълнени съответно на място, във виртуален или хибриден формат от Хърватия, Испания, България и Италия;
- частичното изпълнение на 2 действия, финансирани с безвъзмездни средства, от държавите членки: тези действия бяха частично изпълнени в хибриден формат (проведе се виртуална сесия и предстои да се проведе конференция с участие на място) съответно от Португалия и Нидерландия;
- пълното изпълнение на 4 действия, възложени чрез обществени поръчки от Комисията.

Действията, описани по-горе, включват 5 конференции, 2 технически обучения, 1 обмен на служители, проучването за окончателната оценка на програмата „Перикъл 2020“ и таксата за поддръжка на инструмента eGrants (вж. също раздел 2 по-горе). Около 482 експерти са взели участие в гореописаните действия.

⁴ Проучването беше проведено от изпълнител през 2021 г. и въз основа на него беше извършена окончателната оценка на програмата „Перикъл 2020“.

⁵ Цялостен преглед на действията по програма „Перикъл“, извършени през 2021 г., се съдържа в приложение II.

Графика III и графика IV: Произход и професионален опит на участниците (действия, изпълнени през 2021 г., вж. приложение II)⁶

Участниците бяха от 54 държави. Сред участниците в обученията преобладават участниците от Европа (75 %): 40 % от тях са от държавите членки от еврозоната, докато броят на участниците от държавите членки извън еврозоната се е увеличил на 19 %, а този на участниците от европейски държави, които не членуват в ЕС, възлиза на 16 %; 14 % от участниците в обученията са от Латинска Америка. И накрая, 7 % от участниците са представители на европейските институции, 2 % са от Африка и Близкия изток и 2 % от други региони.

Що се отнася до професионалния опит на участниците, 32 % от общия брой са членове на полицейски сили. Това масово участие се дължи на факта, че полицейските органи са на предна линия в борбата срещу фалшифицирането на еврото, като към полицейските служители се числят както разследващи служители, така и технически специалисти. За първи път обаче в изпълнението на програмата „Перикъл 2020“ полицейските органи не представляват най-голямата група от участниците. Вместо това други категории участници представляват 68 % от общия брой, като експертите от националните централни банки представляват 36 % и по този начин формират най-голямата група участници. Това се дължи на факта, че няколко големи действия, изпълнени през 2021 г., бяха съсредоточени върху участието на централните банки.

Също така е налице значително участие на представители на съдебната власт (11 %), заедно с участието на финансовия сектор (4 %), министерствата на финансите/вътрешните работи (3 %), митниците (2 %), търговските банки (3 %) и монетните дворове (2 %), което отразява пълния спектър на професионалния опит на участниците. И накрая, изпълнението на действието на Комисията „Трето заседание на платформата 1210“ доведе до широко участие на представители на сектора за машинна

⁶ Всички данни се отнасят както до действията, финансирани по програмата „Перикъл IV“, така и до действията, финансирани по програмата „Перикъл 2020“.

обработка на монети (4 %) за пета година, което отново утвърждава частния сектор като важен участник в борбата с фалшифицирането.

В резултат на това изпълнението на програмата отговаря на нейните транснационални и мултидисциплинарни аспекти, както се изисква от Регламент (ЕС) № 331/2014, с висока степен на диверсификация.

Акценти в изпълнението през 2021 г.

Програмата е успяла да допринесе за запазване и допълнително укрепване на силното регионално международно сътрудничество в Югоизточна Европа и Латинска Америка през 2021 г.:

- През 2021 г. бяха осъществени няколко действия по програма „Перикъл 2020“, насочени към насърчаване и поддържане на тясно сътрудничество между компетентните национални органи в Югоизточна Европа. Те включваха обмен на служители, организиран от италианския отдел Comando Carabinieri Antifalsificazione Monetaria (ССАФМ), и конференция, организирана от българската прокуратура, която е установила и поддържа съдебно сътрудничество с държавите от региона на източната част от Балканския полуостров и Черно море, включително Турция, Молдова и Украйна. Освен това „Четвъртата конференция на мрежата на балканските държави“, организирана от хърватската национална банка, обедини участници от национални и търговски банки в региона и подкрепи обмена на информация и функционирането на система за ранно предупреждение между участващите държави. Накрая, Комисията осъществи виртуално техническо обучение „Прищина-Тирана“ относно анализа и класификацията на монетите.
- Испанската служба Brigada de Investigación del Banco de España (BIBE) организира „Курс на обучение по фалшифициране на парични знаци за експерти от латиноамерикански държави“, който събра представители на 13 латиноамерикански държави в Монтевидео, Уругвай през 2021 г. и бе насочен към насърчаване на мерките за защита на еврото срещу фалшифициране в латиноамериканските държави, които са потенциално податливи на това. Това действие подпомогна създаването и функционирането на националните централни бюра (НЦБ) за борба с фалшифицирането на парични знаци в участващите държави. Въз основа на предходно обучение в същия формат Аржентина създаде такова национално централно бюро.

4. Наблюдение на количествените и качествените показатели

Съгласно член 12, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/840 в настоящия доклад следва да бъдат отчетени количествените и качествените показатели на програмата „Перикъл IV“. Годишните данни за тези показатели са следните:

- 1. Брой открити фалшифицирани евробанкноти и евромонети (банкноти: 347 000 през 2021 г./монети: 195 082 през 2021 г.):** Целта на този показател е броят на откритите фалшифицирани евробанкноти и евромонети да бъде контролиран в диапазона от +/- 5 % в сравнение със средната стойност за периода 2014—2020 г. (671 000/174 112). Докато броят на монетите е близо до

референтната граница (+/- 5 %, представляваща целта), броят на фалшифицираните банкноти е по-малък от очакваното. Този факт би могъл да бъде обяснен с външни фактори, като възможното въздействие на ограниченията поради пандемията върху обращението на фалшифицираните банкноти.

2. **Брой на разрушени незаконни работилници (11 през 2021 г.):** Целта на този показател е броят на разрушените незаконни работилници да бъде контролиран като средна стойност от +/- 10 % в сравнение с 2019 г. (22). Броят на разрушените през 2021 г. незаконни работилници е по-малък от очакваното. Това би могло да се обясни с външни фактори като възможното въздействие на ограниченията поради пандемията върху функционирането на тези работилници.
3. **Брой отделни компетентни органи, които кандидатстват по програмата (5 през 2021 г.):** Този показател има за цел да измери интереса на компетентните национални органи към програмата. Междинната цел за 2024 г. е 12, а целта за 2027 г. е 24. Фактът, че броят на отделните кандидати, достигнат през първата година, е почти 50 % от междинната цел за 2024 г., е в съответствие с очакванията и отразява факта, че това е първата година от нова програма.
4. **Степен на удовлетвореност на участниците в действията, финансирани чрез програмата (98,4 % през 2021 г.):** Този показател измерва качеството на обучението, както то се възприема от участниците в него. Целта е 75 %. Процентът на получената положителна обратна информация е по-висок от целта.
5. **Обратна информация от участниците, които вече са участвали в предишни действия по програмата „Перикъл“, относно въздействието на програмата върху техните дейности за защита на еврото срещу фалшифициране (95,83 % през 2021 г.):** Този показател измерва приемствеността на действията по програмата. Целта е 75 %. Процентът на получената положителна обратна информация е по-висок от целта.

5. Заключение и следващи стъпки

Програмата „Перикъл IV“, подобно на предходните програми, продължава да бъде важно и ефективно средство за борба срещу фалшифицирането. Тя служи като основа за подпомагане на проучвания, поддържане и развитие на сътрудничеството и обмен на най-добри практики между всички участници в борбата срещу фалшифицирането на еврото. Това разбиране се подкрепя и от факта, че през 2021 г. са поети задължения за разходи за 100 % от общия бюджет, което отразява интереса на държавите членки към програмата.

Комисията непрекъснато разпространява резултатите от действията, подкрепяни по линия на програмата, сред експертите от Експертната група по проблемите на фалшифицирането на еврото (ЕГПФЕ). През 2021 г. се проведеха 3 заседания на ЕГПФЕ. Програмата се характеризира с висока степен на взаимно съгласуване и допълване с други сходни програми и действия на равнището на Съюза, тъй като е посветена изключително на предотвратяването и борбата с една специфична форма на организираната престъпност, а именно фалшифицирането на еврото. Това допълване изглежда ясно по отношение на инструмента на ГД „Политика за съседство и

преговори за разширяване⁶ за *техническа помощ и обмен на информация (TAIEX)*, използван най-често за подпомагане на преговорите за присъединяване, както и за фонд „Вътрешна сигурност — полиция“⁷ на ГД „Миграция и вътрешни работи“, който покрива предотвратяването на престъпления и борбата с тях като цяло. След включването на подправянето на парични знаци като един от приоритетите в Оперативния план за действие на ЕМРАСТ⁸, Комисията осъществява тясна координация с ръководещите ЕМРАСТ с цел максимално допълване между двата източника на финансиране.

Комисията завършва доклада до Европейския парламент и Съвета относно окончателната оценка на програмата за 2020 г. в съответствие с член 13, параграф 6 от Регламент (ЕС) № 331/2014.

Въз основа на резултатите от изпълнението на програмата и непрекъснатия анализ на възникващите заплахи, обсъждани в рамките на ЕГПФЕ, се формулират следните приоритети за 2022 г.⁹:

- подпомагане на дейности, насочени към подобряване на сътрудничеството между държавите членки, които са засегнати в особено голяма степен от производството и разпространението на фалшиви евробанкноти и евромонети;
- насърчаване на сътрудничеството с органите на трети държави, за които има подозрения или доказателства, че на територията им се произвеждат фалшиви евромонети и евробанкноти;
- поддържане на ефикасна рамка за защита на еврото в Югоизточна Европа;
- актуални развития:
 - разпространение на фалшификати и висококачествени компоненти в мрежата „Даркнет“ и на фалшиви пари, произведени за използване във филми („movie money“), и други фалшиви пари („гор сору“) онлайн (включително банкноти с променен дизайн);
 - евромонети: прилагането на Регламент (ЕС) № 1210/2010 относно установяване на истинността на евромонетите и обработката на негодни за употреба евромонети и защитни елементи на евромонетите;
 - подкрепа за създаването/укрепването на националните централни служби (НЦС).

⁷ Регламент (ЕС) № 513/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. за създаване на инструмента за финансово подпомагане на полицейското сътрудничество, предотвратяването и борбата с престъпността и управлението на кризи като част от фонд „Вътрешна сигурност“ и за отмяна на Решение 2007/125/ПВР на Съвета (ОВ L 150, 20.5.2014 г., стр. 93).

⁸ ЕМРАСТ (European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats — Европейска мултидисциплинарна платформа за борба с криминални заплахи) е инициатива за сигурност, ръководена от държавите — членки на ЕС, с цел идентифициране, приоритизиране и справяне със заплахите, породени от организираната и тежката международна престъпност. През 2021 г. ЕМРАСТ се превърна в постоянен инструмент, както е посочено в заключенията на Съвета относно трайното установяване на цикъла на политиката на ЕС за борба с организираната и тежката международна престъпност. България е ръководеща държава членка за приоритета на ЕМРАСТ, обхващащ „Престъпления срещу интелектуалната собственост, фалшифициране на стоки и валути“.

⁹ Приоритетите на програмата за 2021 г. са съществена част от годишната работна програма, която е приложена към РЕШЕНИЕ НА КОМИСИЯТА от 28 януари 2022 г. относно финансирането на програмата „Перикъл IV“ и приемането на годишната работна програма за 2022 г. (C(2022) 406 final).